

86 גיליון

מרץ 2022 • אדר ב' ה'תשפ"ב

מוֹטִיב

על שם ליאורה דיין

ירחון בנושא שירה וספרות עברית

הַפְּתַעֵה

מלאני בר
אשר גל
אפי הלפרין
חיים מזרחי
עדי סגל־זיסברגר
דפנה פלדמן
איה רוזנווסר־רבין
מיכל שחר
רן שייט
אברהם שרון

גיליון 86 מתחיל...

בגיליון זה ביקשנו יצירות בנושא "הפתעה", אבל לא במובן הצפוי של סיפור עם סוף מפתיע, אלא דווקא על רגע ההפתעה עצמה, השפעתה ותחושתה.

תוכלו לקרוא כאן שירים וסיפורים שמתארים את הרגעים המפתיעים של החיים, הפתעות טובות או רעות, מסיבות הפתעה או אסונות הפתעה.

קריאה מהנה,

אלירן דיין, יאיר בן־חור, רובי גורדון, עמליה ויניק

את הגיליון בחרנו לפתוח בשירה של שרון רמריביאל "נְרָקֵהוּרִים":

בְּאֶמְצַע הַמַּעֲרָכָה שְׂבָה אִמָּא תְּלִמָּה

אֲבָא נִפְטָר בְּמִפְתִּיעַ

שׁוֹב גָּנֵב הוּא מְנַה אֶת הַהַצָּגָה

וְדַחַק אוֹתָה לְיָצִיעַ.

ירחון "מוטיב" הוא כתב עת מקוון לעת עתה המתפרסם אחת לחודש. כל גיליון יעסוק בנושא שהמערכת תבחר, ויפורסמו בו עשר יצירות. העבודה בירחון מתבצעת בהתנדבות מלאה, אי לכך אין לצפות לתגמול נספי כלשהו על פרסום יצירות, לרבות לא לתמלוגים כלשהם; בשליחת יצירה לפרסום מאשר היוצר את אפשרות פרסומה בירחון, ולא יהיו ליצר השגות או טענות באשר לפרסום או לאי־פרסום יצירתו בירחון.

ליאורה דיין ז"ל הייתה אוהבת אדם. אהבתה הגדולה ביותר הייתה למילה הכתובה ולקריאת ספרות ושירה, ואותם קראה עד סוף ימיה.

ירחון "מוטיב" נוסד לזכרה ונושא את שמה.

אני קולף רדיד אַלומיניום סגל
או אָז
בוקעת מתוך ביצת הפתעה
עיר.

רחובות עקלתון
רצופים אבני אדם,
מדרכות תכלת נהר
פורחות באויר הקריר,
קול פרחות סוסי אבירים נמנע
לצלצול הפפית הבוחשת
בכוס תה
עם כוון השעון.

דוכנים קטנטנים מציגים
אריזות יפי
בגיר מרשרש,
אני נוטל בכפי אחת סגלגלה
קולף רדיד אַלומיניום סגל
או אָז
בוקעת מתוך ביצת הפתעה
עיר.

"מזל טוב!" צעקו עמיתיו לעבודה כאיש אחד ברגע שהוא פתח את הדלת לאולם האפרורי שבמרכזו ניצבה עוגת יום הולדת גדולה בזיגוג קרם של תמונתו והכיתוב 'לבוס הכי נחמד בעולם'. והיו אלה המילים האחרונות ששמע וראה צבי בטרם חש כאב חזק בחזהו, איבד את הכרתו וקרס לאיטו על רצפת השיש הקרה.

רק לאחר תום השבעה התאפשר ליעל לחזור ולהתראות עם השותף הצעיר של בעלה המנוח במקום הקבוע שלהם. "אמרתי לך שהלב שלו לא יחזיק מעמד", היא לחשה באוזנו בזמן התעלסותם הסוערת, "ומעכשיו נוכל להיפגש בדירה שלי. אפילו בסופי השבוע ובחגים אם תרצה".

פעם שתייתי בכר ורצייתי
חבוק, נשיקה וקצת רך
בחור מצאתי, אליו אז חזקתי
בניתי על לילה ארוך

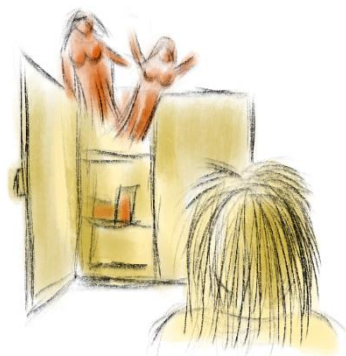
הגענו לבית, הרגשתי לא טוב
עלה לי הדרינק לגרון
אני אז אמרתי סליחה וברחתי
לפני שאקיא בסלון.

אחרי ששימתי עינים הרמתי
פתחתי את ארון התרופות
זה לא יתכן, יש משחת אנגיסטין
ועוד 'עננים' של בנות.

בן זונה, איך גרר אותי ככה?
תיבת לברית מכאן
שוב השתכרתי, איך לא הרגשתי
שהוא סתם בחור מזזין.

תנרתי לסלון זועמת המון
שמתי עלי המעיל
איפה זונגתך? או אולי אשתך?
אתה בן אדם פה מגעיל.

הלכתי לדלת, עמדתי לצאת
קשהוא פלט צחוק מבדח
הי גברת, את קצת מבלבלת
כי את בבית שלך.

סיפור שהיה באמת

צְדָקָתִי

הַיּוֹם אֲנִי יוֹדֵעַת

אֲזוּ הָיִיתִי בְּעֶקֶר מִפְתַּעַת

מֵעֲוֹנוֹת הַמִּצַּח, שֶׁהֵעֲזוּתִי לְעֹנוֹת, מֵהַחֲצָפָה

שֶׁהִרְשִׁיתִי לְעֲצָמִי לְסָרֵב לְהֲצָעָה

חֲזוֹנִתִי הַבִּיתָה רוֹעֵדָת כְּלִי

מִרְגִּישָׁה אֵיךְ הָאָדָמָה נִפְעָרָת מוֹלִי

שֶׁלֶשָׁה יָמִים לֹא יִצְאָתִי מֵהַדִּירָה

לֹא לְלִמּוּדִים

לֹא לְעִבּוּדָה

לֹא לְמִסְבָּה

לֹא לְבַחֲרִיקָה

וְהַכֹּל בְּגִלְל שְׂאֲמָרְתִּי שֶׁאֲנִי לֹא רוֹצֵה

לֹא רְצִיתִי לְהַכְנִס אֶתְךָ לְמִטָּה

וְאֵתָה רַק אֵימַתְּ עָלַי שֶׁתִּקְשִׁיל אוֹתִי בְּקוֹרֵס

לֹא עֲצָרְתְּ לְשִׁנְיָה, לֹא הִבְעַתְּ שׁוֹם הַסּוֹס

אֶפְלוּ הִרְשִׁיתִי לְעֲצָמְךָ לְהִיּוֹת כְּעוֹס

וְהִסְבַּרְתְּ לִי בְּאָרִיכוֹת שְׁנָעָה בֵּין נְחֻמְדוֹת לְאֵיּוֹמִים

שְׁאִין מֵה לְעֵשׂוֹת, וְכִכָּה זֶה עוֹבֵד בְּאוּנִיבֶרְסִיטָה, בְּעִבּוּדָה, בְּחַיִּים

וְשֶׁבַחֲוָרָה כְּמוֹנִי, מְעִירָת פְּתוּחַ בְּדָרוֹם, מְמוֹצָא כְּמוֹ שְׁלִי

לֹא תִגִּיעַ לְשׁוֹם מְקוֹם אִם הִיא תִמְשִׁיף לְעֵשׂוֹת בְּעִיּוֹת

וּבְכֹלֵל, אֵתָה לֹא מִבֵּין אֵיפֹה הַקָּשִׁי, אֵתָה תְּמִיד מְאֹד נְחֻמֵּד לְבַחֲוִירוֹת

לְנִעְרוֹת

לְסִטוּדְנָטִיוֹת

לְצִעִירוֹת

שֶׁמִּגִּיעוֹת וּמִבְקָשׁוֹת מִמֶּךָ שֶׁתִּסְבִּיר לָהֶן דְּבַרְמָה

אוּ תַחֲזוֹר רְגַע עַל מֵה שְׂאֲמָרְתְּ חֲצִי שְׁעָה קֹדֶם בְּהִרְצָאָה

וְאֶפְשֶׁר לְחַשֵּׁב מֵה אֵתָה כְּכֹר מִבְקָשׁ מִהֵן בְּתַמוּרָה

שִׁיחַפְּשׁוּטוּ ?

שִׁימְצָצוּ ?

שִׁישְׁכָּבוּ ?

מַה הַבְּעִיָּה ?

בְּסוּפוֹ שֶׁל דְּבַר הַן תְּמִיד נְהַגוּת

וּבְקוּרָס שֶׁלְךָ הֵן תְּמִיד מְצַטְיִנוּת

וְעַם מַקְצָתָן זֶה קוֹרָה פְּעָמִים רַבּוֹת

וְאַחַת אֶפְלוּ הִפְקָה לְמַרְצָה בְּאַחַת הַמַּחְלָקוֹת...

בְּזָכוֹתְךָ

אֵלָא מָה

וְאַתָּה כָּל כֵּךְ מְפַתֵּעַ שְׁאֲנִי לֹא מוּכְנָה

וְאַתָּה מְצִיעַ שְׁאֲנִי אֶקַּח אֶת הַזְּמַן לְחֹשֵׁב עַל זֶה שׁוֹב בְּרִנֵּעַ וּבְמַנוּחָה

וְאִמְרָתִי לֹא

אֲנִי לֹא מוּכְנָה

וְנֶאֱלָצְתִּי לְחֹזֵר שׁוֹב עַל הַקּוּרָס בְּשִׁנָּה הַבָּאָה

אֲבָל אֶת הַפְּרָצוּף שֶׁלְךָ, הַמְּפַתֵּעַ, שֶׁעֲשִׂיתָ כְּשֶׁהֲבִנְתָּ שְׁאֲנִי מְסֻרָבֶת

עַד הַיּוֹם, עַד הַיּוֹם אֲנִי זוֹכְרָת.

פלא

את פלא וכוך פלא.
 תעלומה בתוך תעלומה.
 ואני עומד נפעם, נרא
 מול מסתורין של מעלה
 ומסתורין של תוך.
 שם יד על בטןך,
 מנסה ללמד מעשה בראשית ומעשה מן פכה,
 מבטיחות ושהוקים.

שם, מאחורי הפרגוד, יש סוד.
 אור איך סופי מתחת לכסא הכבוד
 חצי אני וחצי את וכלו לגמרי חדש.

הגס ככר מתחולל,
 איך לב מלא ונדרוש שוב מתרחב,
 נותן מקום לעוד אהבה.

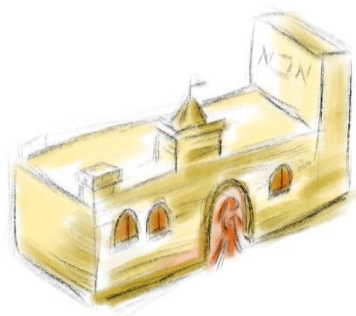
עוד מעט המסך יעלה ומעט יחשוף.
 אף מי זה שמוולנו,
 נגלה יחד בפליאה רק לארץ השנים.
 שלב ועוד שלב,
 גלוי אחר גלוי,
 תפוחי זהב במשפיות כסף
 חבילה עוברת וכלה ממתקים.

ולאחר חמש שנים

שֶׁהֵלֶךְ אָבִי לְעוֹלָמוֹ
הִלַּכְתִּי אֶל מְקוֹם הַשָּׁמַשׁ
לְבַקֵּשׁוֹ בְּלִילוֹת
וְהִנָּצַתִּי לְאַרְמוֹן
בְּגִזְן שְׁנֵהָב.
נִעְרָה פֶּתַח עוֹר
פְּתַחַה לְפָנַי וְאַמְרָה
שֶׁהִיא אֶתְּכַתֵּוּ
שֶׁהֵלֶךְ אָבִי לְגוֹחַ
מִצְמַל יוֹמוֹ.

לֹשׁ הַפְתָּעוֹת מְשֻׁמָּחוֹת,
מְשֻׁמָּחוֹת עַד מְאֹד, וְיֵשׁ
הַפְתָּעוֹת הַרְוֹת אֶסוֹן, גּוֹרֵל,
מְטֻלְטְלוֹת אֶת הַלֵּב חֲזָק,
חֲזָק, מְרַסְקוֹת אוֹתוֹ
עַד דָּק.

כִּזְאוֹת הַיְיִתָּה הַמְחֻלָּה, פְּתַע
פְּרָצָה כְּרִיחַ סְעָרָה, טְרַפָּה,
טְרַפָּה הַפֵּל, לֹא הוֹתִיךָ
כְּרָרָה. יְדַעְתִּי כִּי
מְאֹחֵר, גּוֹרֵלְךָ נִחְרָץ,
כִּמְעַט לֹא נוֹתֵר לַעֲשׂוֹת
דְּבָר, אֶפְסָה כָּל
תְּקוּנָה, נִשְׁמָתִי נִעְתָּקָה, בְּלֵב מְחַנֵּק
דְּמָעָה, תְּהַפּוּכוֹת
הַחַיִּים, הַחֲסֻרְתִּי פְּעִימָה !

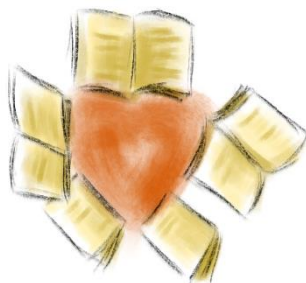

אחרי מכות באות הנשיקות

למדו אותי אנגלית
 למדו אותי חשבון
 למדו תורה, בבקשה וסליחה
 למדו אותי לאכל כפה סגור
 לקשר שרוכים
 לחצות את הקביש
 להזהר ברוחתין
 להתנשק
 להכניס את פלו לפה עד הסוף
 לבחר חציל בלדי
 לבדוק שמן ומים ברכב
 להסיר כתמים בקליה
 למחא כפיים בנחיתה
 לסיים מיל בברכה
 למדו אותי אופנים
 למדו קציצות
 למדו שהגוף שלי בךשותי
 וגם הרגשות

אכל
 לא למדו
 לאבד.

באחד־עשר בחודש הכי פחות מתאים לו, חודש החופשות, בשעה שבע עשרים ושמונה, שמע מורדי את זמזום הטלפון המושק. כשהקשיב מבועת מעט להודעה הקולית, הוא סינן לעצמו "שיט! השנה אין 'הכול כלול' בטורקיה. הלך עליי".

בשבע חמישים ושלוש כבר היה מונח על הטנדר של העבודה גליל יוטה שחור. הוא היה בדרכו אל בלוק מספר 537. בינו לבינו הוא כינה אותו 'בלוק חוסם'. במבואת העמודים היה בו, לדבריו, גיכוב של מוצא ועדות: רוסים. אתיופים. מובטלים ומשועממים. היו גם דיבורים על דירה של משת"פים.

מורדי סיים לגימה אחרונה של קפה שחור פושר מהכוס החד־פעמית, מעך בדל סיגריה ונתן לה סנוקרת מבעד לחלון. לבדו פרק את הגליל ולבדו הקיף ביוטה חלק ממבואת העמודים. מאהל שבעה מאולתר. מורדי הכיר גם את דיירי הבלוק הנושק. הוא רצה לגמור וללכת.

משהו בו אמר כי ברוך יערים על כולם. הוא יחמוד לצון. מספידיו יוכלו ללטש עוד ועוד את טיוטת הספדיהם. אין להוציא מכלל היתכנות את האפשרות שהוא יתאושש. שיתקו אותו ממכשיר ההנשמה לא מפני שלא יזוותר עוד סיכוי להתאוששותו, אלא משום שיתיתר הצורך בשימוש בו מאחר שהוא ישוב לנשום בלעדיו.

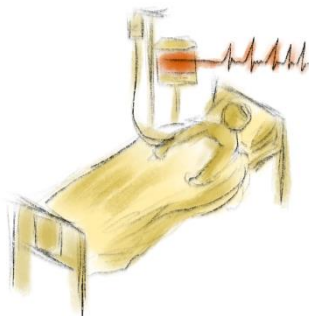
זאת שקראו לה בשכונה 'המשוגעת מהמרפסת הגבוהה' התיזה את הריר העכור והמריר שלה ואמרה למי שאמרה, כי היא יודעת שביום שני הבא תתחיל השבעה כי למלאך המוות יש חור בלו"ז ביום ראשון בערב. לא פעם ניחשה את מועד פטירתם של אנשים, עד כדי כך מדויק ואכזרי היה הצפי הסופני שלה, שהיו מי שכינו אותה בעלת אוב וידעונית ואף מלאכית המוות. מישהו אמר שהיא מסתירה חרמש במרתף המשותף של הבלוק.

כדרכו הפליא מורדי לדייק בכל פרט. שעות עבודתו היו נקטעות לאינספור בסיגירות וקפה שחור, דבר שלא גרע מחריצותו ויש שאמרו שאפילו העצים אותה. כשמתים, אמרה המשוגעת, מורדי במיטבו. ער וחד. אז אין קפה ואין סיגריות, רק מרוץ נגד הזמן כי תכף תתחיל תכונה ויגיעו הכיסאות, מישהו יאמור את מספר האנשים הצפויים לפקוד את המקום, יגיעו בקבוקי השתייה הצבעוניים והמאפים – מתוקים ומלוחים – ואימזה יופיעו המנחמים עם התבשילים. ותגיע גם קבוצה של חרדיות בשביסים ובמקלעת מטפחות מאולתרת על ראשיהן, ממונות מטעם עצמן על החמלה, כי לבד ממנה אין דבר, שהרי אפשר לנחם – וגם זה קשה אבל אי אפשר להינחם. המוות לא מאפשר. והזיכרון. והגעגוע שייסר עד עולם. ומישהו יניח ינחם וכוסות פלסטיק דקות וכוסות קלקר עבות ועוגיות מתפוררות. שבעת ימי משתה שאות הפתיחה להם הוא גליל בד היוטה.

ותגיע גם משלחת מהקיבוץ שבו במשך עשרים ושבע שנים וחצי ניכש מורדי עשבים שוטים, ולפעמים אף נשא על גבו את מכל הריסוס. עבודות קטנות עשה גם בגינות פרטיות, וכשקיבל כסף הסתכל קודם לשמיים להודות, ואחר כך לצדדים להישמר. ומהבלוק יצוצו שוכרי הדירות המתפוררות ויביטו בקיבוצניקים בפליאה וגם קצת בסלידה. הינה באים המעבידים (המשוגעת אמרה ביום השמיני כי היא מוכנה להישבע ששמעה שמישהו אמר שהוא הביט בעיניו של כל אחד מחברי וחברות המשלחת והשתקף מהם תיעובו אותם).

את הבריאות הרס מורדי בין העשבים השוטים. לא אחת הרגיש: גם הוא אחד מהם. אבל בשש השנים האחרונות עבד בהכנת תשתית ניהומים לבתי אבלים, וידע כי תמיד יצטרכו אותו. גם אחרי הפנסייה ספק אם ימצאו מישהו שיודע כמוהו, כי המוות, ברוך השם, עובד בתפוקה מלאה. למוחרת, באותה שעה כמו אתמול, משהו בעולם דייק לתזמן את אותה שעה בול על השנייה, שוב רטט הטלפון של מורדי ובהודעה הקולית נאמר לו שמזל שהוא לא התחיל להסיר את היריעה של היוטה המקיפה את העמודים. בנקודת הזמן שבה חושך אחרון מחליף משמרת עם אור ראשון, נותק ברוך ממכונת ההנשמה.

עובדת חיונית

הרחובות היו חסרים

למרות השעה

מנקדים בתנועה דלה

של העוסקים בספורט או

של אלו שיצאו להליכה עם הכלב.

שבע ועשרה.

השמש כבר עלתה.

פתאם היא הופיעה.

מחריגה את עצמה

בצעדים מהירים

על עקביה

תיקה על כתפה

מפתחותיה בידה

נגושה לכיוון רכב חונה

בקצב חצפן

אשר חלקה

רק עם עצמה.

הלה של אותיות נדירות

שהתערבלו באדי הבשם

עטפה אותה.

הן נכתבו על מצחה

על התיק המתקתק

על העקבים

ועל החלצה המחויטת

הן הגיחו מכל מקום

מתריסות

מהבהבות

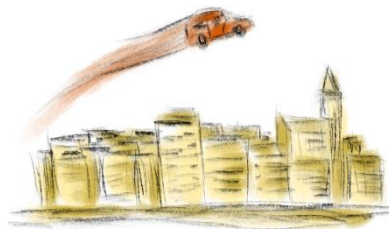
מפרות את השקט המנמנם של הרחוב.

היא נכנסה אל רכבה

ושכל האותיות נותר

אתריה.

עובדת חיונית.

twitter.com/motiv_magazine

motiv-magazine.co.il

info@motiv-magazine.co.il

facebook.com/motiv.magazine

bit.ly/motiv-whatsapp

bit.ly/motiv-youtube

[he.wikipedia.org/wiki/מוטיב \(כתב עת\)](https://he.wikipedia.org/wiki/מוטיב_(כתב_עת)/)

instagram.com/motiv.magazine

יישומון "מוטיב" זמין להורדה חינם

אנחנו מזמינים אתכם להשתתף בגיליון הבא שלנו, והפעם בנושא: "אגדות".

לכל עם האגדות שלו, אבל מוסר ההשכל בסוף הוא שהאגדות לא שייכות לעם, אלא לכל בני האנוש. כלנו מרותקים אל האגדות, מוקסמים מהן ולומדים מהן על עצמנו.

בגיליון זה נרצה להיכנס איתכם לעולם האגדות. האירו לנו זווית חדשה על אגדה מוכרת, חברו המשך לאגדה שחשבנו שהסתיימה, או חשפו אותנו לאגדה חדשה לגמרי שחיברתם - בשיר או בסיפור.

אתם מזמנים לשלוח את יצירותיכם בנושא זה עד לתאריך 20/3/2022 לכתובת הדואר האלקטרוני:

info@motiv-magazine.co.il

נא לשלוח עד שלוש יצירות בלבד ליוצר - שירים מנוקדים וסיפורים קצרים עד 550 מילה.